

Véghseő Tamás laudációja

Véghseő Tamás Fraknoi-díjas egyháztörténész, a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola professzora, egyúttal a nyírszölősi egyházközség parókusa filozófiai és teológiai tanulmányait Rómában végezte 1990–1996 között a Pápai Gergely Egyetemen. A következő években ugyanezen egyetem Egyháztörténeti Fakultásán képezte tovább magát, 2004-ben pedig doktori fokozatot szerzett egyháztörténelemből. Doktorátusát a Debreceni Egyetem honosította történettudomány szakterületen. Tíz éven át, 2012–2022 között a nyíregyházi görögkatolikus főiskola rektoraként szolgálta az egyházat. Habilitációjára 2022-ben került sor a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán, ezúttal teológiai szakterületen. Egyetemi tanári kinevezését tavaly vette át. A Szent István Tudományos Akadémia még 2021-ben választotta tagjai közé, székfoglalójára a járványhelyzet korlátozásai miatt most kerül sor.

Az elmúlt két és fél évtizedben Véghseő professzor kiemelkedő és szakmai körökön túl is nagyra értékelt teljesítményt mutatott fel úgy a kutatás, mint az oktatás és a tudományszervezés terén. Érdeklődésének homlokterében a Magyarországi Görögkatolikus Sajtójogú Metropolitai Egyház – egyszerűbben szólva: a magyar görögkatolikus közösség – történeti fejlődésének kérdései állnak. Új kutatási eredményekkel gazdagította a magyar egyháztörténet-írást az ungvári unió XVII. századi megszilárdulására és a munkácsi egyházmegye korai történetére nézve. Nevéhez fűződik a Római Szentszék levéltárainak szisztematikus feltárása a hajdúdorogi püspökség 1912. évi felállításához vezető hosszú útnak, valamint ezen egyházmegye és a miskolci exarchátus XX. századi életének a vonatkozásában. E munkálkodás gyümölcse a „Források a magyar görögkatolikusok történetéhez” című, monumentális vállalkozás hat kötete, míg a hazai és határon túli levéltári anyag felhasználása a „Források a magyarországi görögkatolikus parókiák történetéhez” és a „Görögkatolikus papok történeti névtára” gyűjteményeinek révén valósult meg. E kiadványok egyúttal Véghseő Tamás tudományszervező kvalitásairól is tanúskodnak, hiszen fiatal kutatók széles körét sikerült összefognia egy hatékonyan működő munkacsoportba. Saját tudományos közleményeinek száma 150 feletti, ezek a magyaron kívül olasz, német, angol, román és szlovák nyelven jelentek meg. A magas színvonalú szintézis-alkotás képessége mutatkozik meg akkor, amikor az olvasó kézbe veszi a munkácsi püspökség kezdetéről szóló „Unió, integráció, modernizáció” címet viselő tanulmány-gyűjteményt, illetve a hajdúdorogi egyházmegye felállítását tárgyaló „Bizánci rítus, katolikus hit, magyar identitás” című, legújabb opust.

Ez utóbbi címválasztás egyúttal a szerző hármaskörös elkötelezettségére is fényt vet. Bizánci rítus: Véghseő Tamás nemzedékek hosszú sorára visszatekintő görögkatolikus papcsaládok sarja, s ez számára nem családfa-kutatási lehetőség, hanem megélhető örökség, mely elsősorban a liturgia szeretetében és a rábízott hívek iránti atyai gondoskodásban mutatkozik meg. Katolikus hit: Róma, „mindannyiunk közös hazája” tagtársunk számára nemcsak a stúdiók színhelye, hanem sajátos szellemi közeg is, amely a katolikus egyház népeket egységbe fogó küldetésének felvállalására ösztönöz. Ennek jegyében ápol széleskörű szakmai kapcsolatokat, s szervezi 2008 óta azokat a nemzetközi konferenciákat Nyíregyházán, ahol korrekt együttműködés alakulhat ki a környező országok görögkatolikus egyházainak képviselőivel. Magyar identitás: Már a római Collegium Germanicum et Hungaricum növendékeként súlyt fektetett arra, hogy a magyarság öntudatosan legyen képviselve a nemzeti csoportok között. Ami természetesen nem rivalizálást jelent, hanem feladatot arra nézve, hogy a saját szempontjaink kellő tudományos megalapozottsággal és – idegen nyelvű publikációk révén – minél szélesebb körben váljanak ismertté.

Véghseő Tamást tehát eddigi szakmai pályafutása és katolikus papi elkötelezettsége kétségkívül méltóvá teszi arra, hogy a Szent István Tudományos Akadémia büszkén tekintsen rá tagjai sorában.

Prof. Gárdonyi Máté
tanszékvezető egyetemi tanár
PPKE HTK